

Fot. JAN DRZEWIECKI

- DziennikPłocki 12.04.2023

Raport GIOS nie pozostawia złudzeń. „W strefie miasto Płock dochodzi do podwyższonych stezen benzenu i dwutlenku siarki”

12 KWIETNIA 2023

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opublikował raport dotyczący oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za 2021 rok. Jak co roku uśrednione dane krajowe i wojewódzkie znacząco różnią się od danych dotyczących Płocka.

Artykuł ukazał się w najnowszym numerze informatora społecznego [MiastO! Żyje](#)

Najważniejszymi organami ochrony środowiska w Polsce są: Minister Klimatu, Generalny Dyrektor Ochrony, Środowiska oraz Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska. GIOŚ odpowiada między innymi za monitoring środowiska, w tym monitoring zanieczyszczeń powietrza. Głównemu Inspektoratowi podlegają Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, które kontrolują działalność największych zakładów, będących potencjalnymi źródłami poważnych awarii przemysłowych. Do takich firm zalicza się PKN Orlen SA.

Co nam szkodzi?

Najnowszy opublikowany raport GIOŚ dotyczy roku 2021. Odnosi się on do zanieczyszczeń powietrza mierzonych przez państwowy system monitoringu. Automatyczne stacje pomiarowe dokonują pomiarów zaledwie kilku substancji: pyłu PM10 [mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica

nie przekracza 10 mikrometrów, jest szkodliwy z uwagi na zawartość rakotwórczych metali ciężkich – przyp. red.], pyłu PM_{2,5} [najbardziej szkodliwe zanieczyszczenie, bardzo drobny pył, który może się przedostać bezpośrednio do krwiobiegu – przyp. red.], ozonu (O₃), dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO).

Z punktu widzenia mieszkańca Płocka dokument nie jest odkrywczy. Sytuację w naszym mieście opisuje poniższy cytat z raportu: „W strefie miasto Płock dochodzi do podwyższonych stężeń benzenu i dwutlenku siarki, które należy łączyć z emisją przemysłową”.

Zacznę jednak od rzeczy dobrych. Emisja pyłów (PM₁₀ i PM_{2,5}) w przeliczeniu na kilometr kwadratowy na obszarze Płocka nie odbiega od emisji w Warszawie czy Radomiu. Różnice dotyczą źródeł emisji. Płock charakteryzuje większy udział emisji przemysłowych. Oprócz lokalizacji kompleksu rafineryjno-petrochemicznego jest jeszcze jedno uzasadnienie – Płock ma dobrze rozwiniętą miejską sieć centralnego ogrzewania (dawniej PEC, obecnie Fortum).

Dużo gorzej pod tym względem wyglądają miasta na południu Polski, gdzie głównym źródłem ogrzewania mieszkań jest węgiel i przydomowe paleniska. W tabeli poniżej prezentujemy procentowy udział emisji pyłu PM₁₀ na różnych obszarach Mazowsza w podziale na źródła emisji (opracowanie na podstawie danych z raportu GIOŚ).

Dalsza część artykułu pod tabelą.

Procentowy udział emisji pyłu PM₁₀ w 2021 roku

Rodzaj emisji:	Mazowsze	Warszawa	Radom	Płock
komunalno-bytowe	69,1%	65,2%	77,5%	47,9
transport	5,3%	18,3%	8,4%	2,9%
przemysł	4,4%	14,3%	11,6%	40,9%
inne	21,2%	2,2%	2,5%	8,3%

Dużo gorzej dla Płocka i jego mieszkańców wypada porównanie emisji tlenków siarki i tlenków azotu. W tym przypadku emisja SO_x oraz NO_x na jednostkę powierzchni [kg/(km² x rok)] w Płocku jest kilkukrotnie wyższa niż w Warszawie czy Radomiu.

Poszerzona analiza źródeł emisji pokazuje, że zdecydowanie odpowiadają za to emisje przemysłowe. Poniżej prezentujemy tabele pokazujące procentowy udział emisji SO_x oraz NO_x na różnych obszarach w podziale na źródła emisji (opracowanie na podstawie danych z raportu GIOŚ).

Dalsza część artykułu pod tabelą.

Procentowy udział emisji SO_x w 2021 roku

Rodzaj emisji:	Mazowsze	Warszawa	Radom	Płock
komunalno-bytowe	32,6%	9,3%	26,6%	1,8%
Transport	0,2%	0,3%	0,2%	0,1%
Przemysł	67,2%	90,4%	73,2%	98,1%

Procentowy udział emisji NO_x w roku 2021

Rodzaj emisji:	Mazowsze	Warszawa	Radom	Płock
komunalno-bytowe	9,0%	6,3%	10,8%	1,2%
Transport	43,1%	48,8%	63,8%	4,4%
Przemysł	30,0%	41,8%	23,7%	93,5%
inne	17,9%	3,1%	1,7%	0,9%

Dobrodziejstwo i zagrożenie

Raport GIOŚ nie zawiera podobnej analizy w zakresie lotnych związków organicznych (LZO), w tym węglowodorów aromatycznych. A to właśnie te substancje (np. benzen, toluen, ksylen) w ostatnich latach szczególnie interesowały i niepokoiły mieszkańców Płocka.

I na koniec, żeby nie było wątpliwości. Nikt rozsądnie myślący nie nawołuje do zamknięcia zakładu produkcyjnego PKN Orlen w Płocku. Orlen to dla Płocka zarówno dobrodziejstwo (miejsca pracy, podatki), jak i problemy (wpływ na stan środowiska, a pośrednio na zdrowie mieszkańców). Nie wszyscy „top menadżerowie” koncernu dysponują wiedzą o emisjach największej firmy w kraju. Gdyby pracowali i mieszkali na co dzień w Płocku, łatwiej byłoby im to poczuć i zrozumieć. Jednak główny biurowiec kadry kierowniczej (w tym zarządu) zlokalizowany jest w Warszawie, a najważniejsza kadra koncernu bywa w Płocku rzadko. Dlatego przynajmniej od czasu do czasu powinni zapoznać się z tego typu informacjami.

Artur Jaroszewski
Przewodniczący Rady Miasta Płocka
Fot. Jan Drzewiecki (Widok Płocka od strony Radziwia)